

СЪЮЗ НА ИНВАЛИДИТЕ В БЪЛГАРИЯ
ЧЛЕН НА "EUROPEAN DISABILITY FORUM"

Национален център за обучение, квалификация,
информация и консултации на инвалиди

година XXVII
февруари 2017 год.

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН

НАШАТА КОНСУЛТАЦИЯ

I. На 10.02.2017 г. Съюз на инвалидите в България, на основание чл.53 от Правилника за прилагане на Закона за интеграция на хората с увреждания, подписа договор с Агенция за хората с увреждания на целеви финансови средства в размер на 825 000 лева. Те са предназначени за изплащане на целева помощ за придружител на трудноподвижни лица над 90% трайно намалена работоспособност или вид и степен на увреждане, нуждаещи се от чужда помощ. Размерът на помощта е до 10 часа годишно в размер на 5 лв. на час и се предоставя на лицата за посещенията им с придружител в държавни, общински, образователни, културни и други институции, здравни и лечебни заведения. За повече информация и кандидатстване за помощта всички трудноподвижните лица, отговарящи на условията, могат да се обърнат към териториалните структури на Съюза на инвалидите в България. Получаването на помощта е независимо дали правоимащите членуват в СИБ, нито е свързано с бъдещо тяхно членство в СИБ.

II. От 01.01. 2017 г. минималната месечна вноска за трайно безработните и лицата, които внасят за своя сметка здравните си осигуровки, е 18.40 лв. Сроктът за внасяне на дължимата осигуровка за м. януари т.г. е 25 февруари 2017 г. Размерът на здравноосигурителната вноска през тази година се запазва на 8 % от получавания осигурителен доход, но сумата за възстановяване на здравноосигурителните права се изчислява върху 460 лв. Преди да платят дължимите си здравни вноски, трайно безработните или с прекъснат осигурителен стаж лица трябва да подадат Декларация обр. 7. В случай че имат по-стари здравноосигурителни задължения, преди да платят дължимите вноски, в техен интерес е да подадат заявление обр. 2а, в което да опишат поредността на погасяване на задълженията си. В противен случай преведените суми ще покрият най-старите им задължения, ако имат такива.

III. От 01.01.2017 г. хората, които ще останат без работа, ще получават обезщетение за максимален срок от 12 месеца, ако имат стаж от 12 и повече години. До сега НОИ изискваше минимум 25 г. осигурителен стаж. Намалението на годините е следствие от промяната в КСО, според която при отпускане на обезщетението се зачита само стажът, натрупан от 01. 01. 2002г., т. е. датата от която фонд "Безработица" е преминал към НОИ. Условията за достъп до обезщетението се запазват в същите размери на минималното и максималното обезщетение.

За да получава обезщетение след оставане без работа, човек трябва да има внесени осигуровки за този осигурителен риск в 9 от последните 15 месеца. В седемдневен срок от освобождаването от работа лицето трябва да се регистрира в бюро по труда, а тримесечен е срокът за подаване на заявление в НОИ с искане за отпускане на обезщетение. Ако тези срокове не се спазят, лицето не се лишава от обезщетение, но периодът на определеното парично обезщетение се намалява с дните на закъснението. Периодът за който човек има право да получава тази помощ от НОИ, зависи от неговия осигурителен стаж, като от началото на годината се вземе предвид стажът, натрупан само през последните 15 години. Например, ако лицето има 3 години осигурителен стаж, ще получи 4 месеца обезщетение. Ако има от 6 до 9 години стаж, обезщетението ще се получава 8 месеца. Ако има от 9 до 12 години стаж, обезщетението ще се получава 10 месеца, а при стаж над 12 години, обезщетението ще се изплаща 12 месеца.

Размерът на обезщетението се изчислява най-общо 60 % от получавания през последните 24 месеца осигурителен доход. Минималното обезщетение за ден остава 7.20 лв. или около 160 лв. месечно с 22 работни дни. То се отпуска, когато човек сам е поискал да напусне работа, при взаимно съгласие или при дисциплинарно уволнение, а периодът за получаване е 4 месеца. Максималното обезщетение за безработица остава за 2017 г. 1560 лв. или 60 % от максималния осигурителен доход. (Виж Закон за бюджета на ДОО за 2017 г.).

IV. НОИ определи поредния средномесечен осигурителен доход в следните размери:

- по чл. 70 ал. 4 от КСО за м. ноември 2016 г. – 793.93 лв., който служи за изчисляване на индивидуалния пенсионен коефициент;
- по чл. 72 ал. 2 от КСО за периода 01.12.2015 г. – 30.11.2016 г. – 766.89 лв., който служи за изчисляване размера на новоотпуснатите пенсии с начална дата през м. декември 2016 г.

Само 2.6% от всички нови пенсионери през 2016 г. (1579 души) са се възползвали от възможността за по-ранно пенсиониране на работещите с III-та категория труд. Условието е тези хора да имат необходимия осигурителен стаж (за 2017 г. 38 г. и 2 м. при мъжете и 35 г. и 2 м. при жените) и не им достига 1 г. или по-малко до пенсионната възраст. Тези пенсионери ще получават с по 0.4 % по-ниска пенсия за всеки недостигащ месец. Прогнозата при промените в КСО беше за 11, 400 души. Те ще получават същото обезщетение от работодателя, каквото получават всички пенсионери – при 10 години работа при един и същ работодател, обезщетението е от 6 brutни месечни заплати, а за тези с по-малко от 10 години стаж – 2 месечни brutни заплати.

V. Преживелият съпруг има право на наследствена пенсия 5 години по-рано от възрастта му по общия ред на чл. 68 ал.1 от КСО или преди тази възраст, ако е неработоспособен. Наследствената пенсия се определя в процент от полагащата се лична пенсия на починалото осигурено лице, както следва:

- при един наследник – 50 %;
- при двама наследници – 75 %;

- при трима и повече наследници – 100 %.

При смърт на пенсионер, който е получавал лична пенсия за инвалидност поради общо заболяване или лична пенсия за осигурителен стаж и възраст наследствената пенсия се получава в указаните по-горе размери. В случай, че починалият не е получавал пенсия, се преценяват правата му както за получаване на пенсия за инвалидност поради общо заболяване при процент загубена работоспособност над 90 %, така също и за пенсия за осигурителен стаж и възраст, като се счита, че починалият е навършил възрастта за пенсиониране по общия ред.

VI. Персоналният идентификационен код (ПИК) се издава от всички офиси на териториалните поделения на НОИ. Услугата е безплатна, но документите се подават лично. Изпратени по пощата документи и искания не се обработват, а издадените документи и искания за издаване на ПИК не се изпращат по пощата. Чрез ПИК по всяко време пенсионерите могат да следят актуалното състояние на изплащаните пенсии и добавки, и да получават справка за издадените пенсионни разпореждания. ПИК дава възможност за подаване на жалби, заявления или задаване на актуален въпрос, без да се посещава офис на института. ПИК е буквено-цифрен код от 10 знака, чрез който лицата могат да влизат в интернет-страницата на института (www.nssi.bg) и да ползват редица електронни услуги след въвеждане на ПИК и ЕГН/ЛНЧ.

Чрез ПИК по интернет могат да се направят следните справки:

- изчисляване на прогнозна пенсия;
- изчисляване на прогнозен размер на парично обезщетение за бременност и раждане;
- справка за статус на социално осигуреното лице от 1997 г. насам;
- справка за осигурителен стаж и доход при пенсиониране;
- справка за подадени декларации за социално осигуряване на осигуреното лице;
- справка по ЕГН за изплатени чрез НОИ парични обезщетения и помощи от ДОО;
- справка за предоставени в НОИ документи и изплатени обезщетения (помощи) от ДОО;
- справка за постъпили данни от издадени болнични листове и решенията по обжалването им;
- въвеждане/промяна на координати за получаване на съобщения от НОИ за изплатени парични обезщетения и помощи от ДОО;
- справка за изплатени парични обезщетения за безработица;
- справка за регистрирани заявления за отпускане на парични обезщетения за безработица.

VII. Издръжката на 4-членно семейство месечно е 2 250 лв. или 562 лв. на човек, показва проучване на КНСБ за м. декември 2016 г. Малко над 5 млн. души живеят с по-малко от 563 лв. Бедността остава висока, като под 200 лв пенсии получават 40 % от пенсионерите у нас. Около 70 % от работещите българи вземат под средната заплата, а само 10 % са високоплатените работници в държавата.

Макар с 50 000 да са намалели безработните българи и в края на 2016 г. наброяват 231

000 души, от тях 62.2 % са трайно безработни. Безработицата у нас е 7.1% и остава под средната за Европа. Около 30 % от работещите българи живеят в Столицата, където заплатите са с 35 % по- високи от средната работна заплата. За 10 години в ЕС животът е поскъпнал с 36 %, а заплатите са скочили с 61 %. С повече от 70 % са се увеличили някои хранителни продукти, а алкохолът и цигарите – с повече от 80 %.

СОЦИАЛНА ПОЛИТИКА

I. Над 23 000 безработни ще започнат работа по програми и мерки, предвидени в Националния план за действие по заетостта през 2017 г., който беше одобрен от МС. Около 11 000 души ще бъдат включени в обучение за да станат конкурентни на пазара на труда, като финансирането е в размер на 73 млн. лв. Увеличава се трудовото възнаграждение на младежите, включени в програмата “Старт на кариерата” от 500 на 550 лв. Средствата за наставник – от 140 на 180 лв., на младежите – медиатори в общините – от 530 лв. на 580 лв. Увеличение на заплатите ще получават психолозите и мениджерите по програма “Активизиране на неактивните лица” от 550 на 600 лв. Трудовите възнаграждения на включените в субсидираната заетост ще бъде съобразена с реалната заплата, като минималната заплата от 01.01.2017 г. става 460 лв при пълен работен ден.

Нова мярка в плана е въвеждането на финансови стимули, насърчаващи и подпомагащи мобилността при безработица с цел започване на работа. На хората, насочени от Агенцията по заетостта към работни места на повече от 50 км. от настоящия адрес за период до 12 месеца ще се предоставят до 200 лв. месечно за покриване на пътни такси, за детски ясли и градини, наем за жилище.

Нова инициатива в политиката по заетостта през 2017 г. е създадената възможност за майките и осиновителките да получават 50 % от полагащото се обезщетение докато детето навърши една година. Досега при връщане на работа на майката (осиновителката) обезщетението се спираше. Същата възможност имат бащите и настойниците. По регионални програми за заетост на 28-те области се предвижда през 2017 г. работа да започнат 4 349 безработни. Ще продължи наемането на 500 безработни по проект “Красива България”.

II. Средната възраст в България е сред най-високите в Европейския съюз и нараства устойчиво от 40.4 г. през 2001 г. на 41.2 през 2005 г., през 2013 г. 43 г. и в края на 2014 г. достига 43.2 г. Съотношението между броя на влизащите в трудоспособна възраст (15 – 19 г.) и броя на излизащите от трудоспособна възраст (60 – 64 г.) показва, че към 31.12. 2014 г. всички 100 лица, излизащи от трудоспособна възраст, са замествани от 62 лица влизащи в трудоспособна възраст. За сравнение през 2001 г. всички 100 лица излизащи от трудоспособна възраст са замествани от 124 млади хора.